

מסורת הש"ם

(א) [מ"ק טו.], (ב) מוספתא פ"ב ה"ב, (ג) נפתרין ערך גט פ"י ט"א ללמד לאחרים ודבר זה הו' למדן מקי"ו מסיני אס' ללמוד אסור ללמד לבישי', (ד) [עין מוספות יומא לה: ד"ה דלא דמוס' כמזנות קד: ד"ה שני], (ה) [ע"י מוס' ב"ק פ"ב: ד"ה ט"א], (ו) חולין ק"ג: (ז) שם: וקנא': (ח) קדושין לג. חולין פכ: קנא: כבודות נד, (ט) [ע"י ברכ"י קדושין לג. ד"ה לא ק"י"ל וכו' וטעמיה דרבי יאשיה לא ידענא וכו' וע"י מוס' בקדושין שם ובכורות ג"ד. סד"ה דגן ופסוק' חולין פכ: ד"ה ולמסקין מה שכתבו בזה], (י) לעיל טו, (י"א) [נפתני יג.], (י"ב) [ענין חלשא הוה בקילעא דרי' השועיא וכו'. חלשא פ"ה חלה:], (י"ג) [גל זה וגם ד"ה ליש וגם ד"ה אלא לאו שייכס לטוק ע"כ דלעיל בסמוך], (י"ד) [למקן וכו', (ט) ד"ה וט"ה פ"ה], (ט"ז) [ד"ה רכס פ"ה], (ט"ח) [דף ט"א], (ט"ח) [סנהדרין ט"א].

תורה אור השלם

- ↑ רק השקד קר' ושמר נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר רא' עיניך ופן יסדיו מלבבך כל ימי חייך ויודעתם לבניד ולבני בניה: יום אשר עמדת לפני ה' אליהך בחרב באמר ה' אלי הקהל לי את היום ואשמע את דברי אשר יקמדין לקראת אחי כל הימים אשר הם חיים עד הקאמק ואת בניהם יקמדין:
- ↑ הלא בה דברי כאש נאם ה' ובפשטי יצ"ץ ידמייהו כט נ"ו.
- ↑ לא תורע ברמק בלאים פן תקדש המלאה תורע אשר תתקד ותבואת תקרב:

דברים ט ד-י

2. הלא בה דברי כאש נאם ה' ובפשטי יצ"ץ ידמייהו כט נ"ו.

3. לא תורע ברמק בלאים פן תקדש המלאה תורע אשר תתקד ותבואת תקרב:

דברים כב ט

הגהות הב"ח

(א) גמ' מ"ע א"ח (הגמ') מו"מ: וי"צ גי' רש"י המדגש וכן בגל העמוד: (ב) רש"י ד"ה אפשר וכו' דלא מ"א לה אלא בחולה: ג"כ בסמוך בסוף עמוד זה:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ובע"ל גדות אם שכלו לקריין. ע"י מ"ל פ"ג ה"ג מה' צ"ח תקדש:

רב ניסים גאון

מה ארכביס סאה בטבילה ולא בנתינה. פירשו בבביותא ושיעורו מקוה כשכר לטבילה מ' סאה ואיתה להא ברייתא בפרק ערבי פסחים (דף קס) ובעירובין בפרק מבוי (דף י'): עזרא תיקן לתן טבילה לבעלי קריין. זו אחת מ"י תקנות שתיקן עזרא ומפרשם בבבא קמא ב"י מרובה (דף צב) ובגמ' דהקורא את המגילה עומד דבני מערבא (והלכה א):

משמש וראפה נדה. דטומאת קרי קדמה וכשראפה הקרי ראזיה היתה לטבול מיד: **לא ר"ש**. דלא אחי' טומאת נדה שהיא אחרונה ומפקעה לטבילה שנתחייבה זה כזר: **אלא לאו רבי יהודה**. קתני להודיעך דאפי' היכא דקדם הקרי אחי' טומאת נדה ומפקעה טבילה דאין טבילה אלא המטהרת ואי לרבי יהודה לית ליה תקנת עזרא למא ליה לאשמעינן בזה כל צעלי קריין נמי לא צעו טבילה לדברי תורה הלכך על כרחך דוקא קמני לה: **לא סימא**. במתני' מבדך אלא מהרהר: **עשאן ר' יהודה**. לזכרת המזון: **כסלוס ד"א**. שמותר לשנותן צעל קרי כדכריו: **מה להטן באימה**. דכתיב וירא העם ויזעזו וגו' (שמות ט):

מכאן אמרו. כל הטמאים מותרים בצורה שאף הם יכולים להיות צאימה וצרתם אצל צעל קרי אינו אלא מתוך קלות ראש וחסות הדעת: **וצועלי נדות**. אס טבולו »לקריין לדברי תורה הטבילה אינה עולה להם לטהרם מטומאת צועל נדה שהיא שצעת ימים אצל לתקנת עזרא עולה להם

דמתן במתניתין ? **זכ שראה קרי ונדה כו'** כריכין טבילה: **צרגילוס**. במטניות השגורות צפוי שהוא מוציאן מפיו במרונא ואין לריך להאריך בהן: **שלא י"ע**. בטעמי פירושיהן: **ואינו מליע אס המדרש גרסי'**. מפני שזריך הוא תמיד להזכיר זה א"ת הפסוקים שהוא דורש: **אזכורם**. שצמקראות הנדרשים: **לא יכנס למדרש כל עיקר**. לא להליע ולא לשנות אצל לזית המדרש הוא כנסם ושומק: **סלוס דרך ארץ**. כגון דרכן של ת"ס שהיא ברייתא» ופרק

ברבי יהודה שראה קרי והיה מהלך על גב הנהר אמרו לו לא כך למדתנו רבינו שונה הנו אחד בהלכות דרך ארץ אמר להם אע"פ שמיקל אני על אחרים מחמיר אני על עצמי: תניא ר' יהודה בן בתירא היה אומר »אין דברי תורה מקבלין טומאה מעשה בתלמיד אחד שהיה מגמגם למעלה מרבי יהודה בן בתירא אמר ליה בני פתח פיה ויאירו דבריך שאין דברי תורה מקבלין טומאה שנאמר ²הלא כה דברי כאש נאם ה' מה אש אינו מקבל טומאה אף דברי תורה אינן מקבלין טומאה אמר מר מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא מסייע ליה לרבי אלעאי דאמר רבי אלעאי אמר ר' אחא בר יעקב משום רבינו הלכה מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא דברי רבי מאיר רבי יהודה בן גמליאל אמר מר מציע לה זה וזה מותר מ"ד זה וזה אסור כרבי יהודה בן בתירא ¹אמר רב נחמן בר יצחק נהוג עלמא כהני תלת סבי כרבי אלעאי בראשית הגז כרבי יאשיה בכלאים כרבי יהודה בן בתירא בד"ת כרבי אלעאי בראשית הגז דתניא ¹רבי אלעאי אמר בראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ כרבי יאשיה בכלאים כדכתיב ³(כרמך) לא תזרע [כרמך] כלאים ²רבי יאשיה אומר גלעולם אינו חייב עד שיוזע חטא ושעורה וחרצן במפולת יד כרבי יהודה בן בתירא בדברי תורה דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר ²אין דברי תורה מקבלין טומאה כי אתא זעירי אמר בטלוה למטילותא ואמרי לה בטלוה לנטילותא מאן דאמר בטלוה למטילותא כרבי יהודה בן בתירא מאן דאמר בטלוה לנטילותא כי הא ¹דרב חסדא לייט אמאן דמהדר אמיא בעידן צלותא: תנו רבנן בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור נחום איש גם זו לחשה לרבי עקיבא ורבי עקיבא לחשה לבן עזאי וכן עזאי יצא ושנאה לתלמידיו בשוק פליגי בה תרי אמוראי במערבא רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא חד תני שנאה וחד תני לחשה מאן דתני שנאה משום בטול תורה ומשום בטול פריה ורביה ומאן דתני לחשה ישאל יהו תלמידו חכמים מצויים אצל נשותיהם כתרנגולים אמר רבי ינאי שמעתי שמקילין בה טובלי שחרין מה טיבן הא איהו דאמר בעל קרי אסור בדברי תורה הכי קאמר מה טיבן בארבעים סאה אפשר בתשעה קבין מה טיבן בטבילה אפשר בנתינה אמר רבי חנינא גדר גדול גדרו בה דתניא מעשה באחד שנתבץ אשה לדבר עבירה אמרה לו ריקא יש לך ארבעים סאה שאתה טובל בהן מיד פירש אמר להו רב הונא לרבנן רבותי מפני מה אתם מולולין בטבילה זו אי משום צינה אפשר במרחצאות אמר ליה רב חסדא ¹יוכי יש מבילה בחמין אמר ליה רב אדא בר אהבה קאי כוותך רבי זירא הוה יתיב באגנא דמיא בי מסותא אמר ליה לשמעיה זיל ואיייתי לי תשעה קבין ושדי עלואי אמר ליה רבי חייא בר אבא למה ליה למר כולי האי והא יתיב בגוויהו אמר ליה בארבעים סאה מה ²ארבעים סאה בטבילה ולא בנתינה אף ³תשעה קבין בנתינה ולא בטבילה רב נחמן תקן חצבא בת תשעה קבין כי אתא רב דימי אמר רבי עקיבא ורבי יהודה גלוסמרא אמרו לא שנו אלא לחולה לאונסו אבל לחולה המרגיל ארבעים סאה אמר רב יוסף אתבר חצביה דרב נחמן כי אתא רבין אמר ²באושא הוה עובדא בקילעא

מי שמתו פרק שלישי ברכות

כב.

עין משפט ור מוצה

בז א מיי פ"ד מהלכות ק"ש הלכה ח סמג עשין יח טו"ש"ע א"ח סימן פח:

בז ב מיי פ"י מהלכות בכורים הלכה א סמג עשין קמג טו"ש"ע י"ד סי' שלג סעיף א:

בז ג מיי פ"ח מהלכות נלווים הלכה יג ופ"ה הל' בן סמג לאזין רפ טו"ש"ע י"ד סי' רלו סעיף א:

בז ד מיי פ"ד מהל' ק"ש הלכה ח ופ"ד מהל' פסלה הל' ד [ה] ופ"א מהל' בכרות הל' ט ופ"י מהל' ספר מורה הל' ח סמג עשין יח טו"ש"ע א"ח סי' פח טו"ש"ע י"ד סי' רפג סעיף ט:

בז ה מיי פ"ה מהלכות דעות הל' ד ופ"ד מהלכות פסלה הלכה ד ופ"כ מהל' אסורי ביאה מהל' [ח] סמג לאזין פ"א טו"ש"ע א"ח סי' פח וסי' רמ סעיף א וא"ע סימן כה סעיף ב:

ג ו טור א"ח סי' רמא:
נא ז שו"ע י"ד סימן ר"א סעיף עה:
ח [מיי פ"ח מהל' אסורי ביאה הל' טז טו"ש"ע י"ד סי' ר"א סעי' א]:
גב ט טור א"ח צ"י סי' פח:

רבינו הגנאל

רבי יוסי אומר שונה היא בברייתות. פירוש, דבר שהוא רגיל לשנות בו, ובלבד שלא יציען, פירוש, שלא ילמד לאחרים כשהוא בעל קרי. ודבר זה אנו למדין מקל וחומר מסיני אם ללמוד אסור, ללמד לא כל שכן. ר' יהודה אומר שונה הוא בהלכות דרך ארץ. פירוש מסכתא קטנה ושמה דרך ארץ ומותר לשנות בה. תניא ר' יהודה בן בתירה אומר אין דברי תורה מקבלין טומאה. והאידנא קרי"ל כו' יהודה בן בתירה דאמר ליה לההוא תלמיד דהוה מגמגם וקורא במלעלה מו' יהודה בן בתירא, א"ל פתח פיה ויאירו דבריך שאין דברי תורה מקבלין טומאה, אמר רבי אלעאי אמר ר' אחא בר יעקב משום רבינו הלכה מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא דברי רבי מאיר רבי יהודה בן גמליאל זה וזה אסור ואמרי לה זה וזה מותר מ"ד זה וזה אסור כרבי יהודה בן בתירא ¹אמר רב נחמן בר יצחק נהוג עלמא כהני תלת סבי כרבי אלעאי בראשית הגז כרבי יאשיה בכלאים כרבי יהודה בן בתירא בד"ת כרבי אלעאי בראשית הגז דתניא ¹רבי אלעאי אמר בראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ כרבי יאשיה בכלאים כדכתיב ³(כרמך) לא תזרע [כרמך] כלאים ²רבי יאשיה אומר גלעולם אינו חייב עד שיוזע חטא ושעורה וחרצן במפולת יד כרבי יהודה בן בתירא בדברי תורה דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר ²אין דברי תורה מקבלין טומאה כי אתא זעירי אמר בטלוה למטילותא ואמרי לה בטלוה לנטילותא מאן דאמר בטלוה למטילותא כרבי יהודה בן בתירא מאן דאמר בטלוה לנטילותא כי הא ¹דרב חסדא לייט אמאן דמהדר אמיא בעידן צלותא: תנו רבנן בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור נחום איש גם זו לחשה לרבי עקיבא ורבי עקיבא לחשה לבן עזאי וכן עזאי יצא ושנאה לתלמידיו בשוק פליגי בה תרי אמוראי במערבא רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא חד תני שנאה וחד תני לחשה מאן דתני שנאה משום בטול תורה ומשום בטול פריה ורביה ומאן דתני לחשה ישאל יהו תלמידו חכמים מצויים אצל נשותיהם כתרנגולים אמר רבי ינאי שמעתי שמקילין בה טובלי שחרין מה טיבן הא איהו דאמר בעל קרי אסור בדברי תורה הכי קאמר מה טיבן בארבעים סאה אפשר בתשעה קבין מה טיבן בטבילה אפשר בנתינה אמר רבי חנינא גדר גדול גדרו בה דתניא מעשה באחד שנתבץ אשה לדבר עבירה אמרה לו ריקא יש לך ארבעים סאה שאתה טובל בהן מיד פירש אמר להו רב הונא לרבנן רבותי מפני מה אתם מולולין בטבילה זו אי משום צינה אפשר במרחצאות אמר ליה רב חסדא ¹יוכי יש מבילה בחמין אמר ליה רב אדא בר אהבה קאי כוותך רבי זירא הוה יתיב באגנא דמיא בי מסותא אמר ליה לשמעיה זיל ואיייתי לי תשעה קבין ושדי עלואי אמר ליה רבי חייא בר אבא למה ליה למר כולי האי והא יתיב בגוויהו אמר ליה בארבעים סאה מה ²ארבעים סאה בטבילה ולא בנתינה אף ³תשעה קבין בנתינה ולא בטבילה רב נחמן תקן חצבא בת תשעה קבין כי אתא רב דימי אמר רבי עקיבא ורבי יהודה גלוסמרא אמרו לא שנו אלא לחולה לאונסו אבל לחולה המרגיל ארבעים סאה אמר רב יוסף אתבר חצביה דרב נחמן כי אתא רבין אמר ²באושא הוה עובדא בקילעא

בן עזאי הנוטם ארצבה דברים אל לצו : **מגמגם וקורא**. צעל קרי היה: נראה צעניו דה"ג א"ר **אלעאי הלכה כו'**. ולא גרסינן מסייע ליה: **משום רבינו**. רב: **כי סנך תלס סבי**. וכולהו לקולא: **אינו נוסג אלא בארץ**. בשמיטת חולין יליף טעמא צפרק הזרוע: **חטא ושעורה וחלן**. שלשמן צמפולת יד דהוו לכו כלאי זרעים וכלאי הכרס כאחם: **לעצילותא**. דצעלי קריין: **חד סני**. צנן עזאי לחשה לתלמידים: **משום טעול פריה ורביה**. שהיו נמנעים מתשמיש מפני טורח הטבילה: **שמקילין צה**. צמרתלאות או צמחית תשעה קצין: **שמחמירין צה**. בארצעים סאה: **של טובלי שחרין**. צעלי קריין הטובלין שחרית: **והא איסו אחר כו'**. לעיל צריש שמעתין : **אפשר צנסינה**. תשעה קצין ואע"ג דלא תנא לקמן אלא בחולה ⁂ סתם תלמידי חכמים חולים הם כדאמר צמסכת נדרים (דף מט): כמאן מללינן אקצירי ואממיעי כרבי יוסי. קצירי חולין מריעי צנן: גדר גדול גדרו. צמה שהצריכו בארצעים סאה: **שסנע אשה**. אותה אשה פנויה היתה וחכמים גזרו על הימוד אף על הפנויה⁂: **אסם מולוליס**. לנהוג כרבי יהודה בן בתירא: **אפשר צמרתלאות**. חמין: **קאי כווסף**. דצעני טבילה זו במקוה כשאר טבילות: **צאגנא דמיא**. גיגית: **סקן חצנא**. ליתן מים לתלמידים עליהם שחרית קודם קריאת התורה: **לא שנו**. דלגני צנמינה אלא בחולה שראה קרי לאונסו: **סמרגיל**. וממשיך את הקרי עליו שמשמש מטמו: **אסנר חצניה**. אינו לריך לנו דמולה לאונסו לא שמיט: צקילעא

אמר רבינו שונה הנו אחד בהלכות דרך ארץ אמר להם אע"פ שמיקל אני על אחרים מחמיר אני על עצמי: תניא ר' יהודה בן בתירא היה אומר »אין דברי תורה מקבלין טומאה מעשה בתלמיד אחד שהיה מגמגם למעלה מרבי יהודה בן בתירא אמר ליה בני פתח פיה ויאירו דבריך שאין דברי תורה מקבלין טומאה שנאמר ²הלא כה דברי כאש נאם ה' מה אש אינו מקבל טומאה אף דברי תורה אינן מקבלין טומאה אמר מר מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא מסייע ליה לרבי אלעאי דאמר רבי אלעאי אמר ר' אחא בר יעקב משום רבינו הלכה מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא דברי רבי מאיר רבי יהודה בן גמליאל אמר מר מציע לה זה וזה מותר מ"ד זה וזה אסור כרבי יהודה בן בתירא ¹אמר רב נחמן בר יצחק נהוג עלמא כהני תלת סבי כרבי אלעאי בראשית הגז כרבי יאשיה בכלאים כרבי יהודה בן בתירא בד"ת כרבי אלעאי בראשית הגז דתניא ¹רבי אלעאי אמר בראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ כרבי יאשיה בכלאים כדכתיב ³(כרמך) לא תזרע [כרמך] כלאים ²רבי יאשיה אומר גלעולם אינו חייב עד שיוזע חטא ושעורה וחרצן במפולת יד כרבי יהודה בן בתירא בדברי תורה דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר ²אין דברי תורה מקבלין טומאה כי אתא זעירי אמר בטלוה למטילותא ואמרי לה בטלוה לנטילותא מאן דאמר בטלוה למטילותא כרבי יהודה בן בתירא מאן דאמר בטלוה לנטילותא כי הא ¹דרב חסדא לייט אמאן דמהדר אמיא בעידן צלותא: תנו רבנן בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור נחום איש גם זו לחשה לרבי עקיבא ורבי עקיבא לחשה לבן עזאי וכן עזאי יצא ושנאה לתלמידיו בשוק פליגי בה תרי אמוראי במערבא רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא חד תני שנאה וחד תני לחשה מאן דתני שנאה משום בטול תורה ומשום בטול פריה ורביה ומאן דתני לחשה ישאל יהו תלמידו חכמים מצויים אצל נשותיהם כתרנגולים אמר רבי ינאי שמעתי שמקילין בה טובלי שחרין מה טיבן הא איהו דאמר בעל קרי אסור בדברי תורה הכי קאמר מה טיבן בארבעים סאה אפשר בתשעה קבין מה טיבן בטבילה אפשר בנתינה אמר רבי חנינא גדר גדול גדרו בה דתניא מעשה באחד שנתבץ אשה לדבר עבירה אמרה לו ריקא יש לך ארבעים סאה שאתה טובל בהן מיד פירש אמר להו רב הונא לרבנן רבותי מפני מה אתם מולולין בטבילה זו אי משום צינה אפשר במרחצאות אמר ליה רב חסדא ¹יוכי יש מבילה בחמין אמר ליה רב אדא בר אהבה קאי כוותך רבי זירא הוה יתיב באגנא דמיא בי מסותא אמר ליה לשמעיה זיל ואיייתי לי תשעה קבין ושדי עלואי אמר ליה רבי חייא בר אבא למה ליה למר כולי האי והא יתיב בגוויהו אמר ליה בארבעים סאה מה ²ארבעים סאה בטבילה ולא בנתינה אף ³תשעה קבין בנתינה ולא בטבילה רב נחמן תקן חצבא בת תשעה קבין כי אתא רב דימי אמר רבי עקיבא ורבי יהודה גלוסמרא אמרו לא שנו אלא לחולה לאונסו אבל לחולה המרגיל ארבעים סאה אמר רב יוסף אתבר חצביה דרב נחמן כי אתא רבין אמר ²באושא הוה עובדא בקילעא

אמר רבינו שונה הנו אחד בהלכות דרך ארץ אמר להם אע"פ שמיקל אני על אחרים מחמיר אני על עצמי: תניא ר' יהודה בן בתירא היה אומר »אין דברי תורה מקבלין טומאה מעשה בתלמיד אחד שהיה מגמגם למעלה מרבי יהודה בן בתירא אמר ליה בני פתח פיה ויאירו דבריך שאין דברי תורה מקבלין טומאה שנאמר ²הלא כה דברי כאש נאם ה' מה אש אינו מקבל טומאה אף דברי תורה אינן מקבלין טומאה אמר מר מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא מסייע ליה לרבי אלעאי דאמר רבי אלעאי אמר ר' אחא בר יעקב משום רבינו הלכה מציע את המשנה ואינו מציע את הגמרא דברי רבי מאיר רבי יהודה בן גמליאל אמר מר מציע לה זה וזה מותר מ"ד זה וזה אסור כרבי יהודה בן בתירא ¹אמר רב נחמן בר יצחק נהוג עלמא כהני תלת סבי כרבי אלעאי בראשית הגז כרבי יאשיה בכלאים כרבי יהודה בן בתירא בד"ת כרבי אלעאי בראשית הגז דתניא ¹רבי אלעאי אמר בראשית הגז אינו נוהג אלא בארץ כרבי יאשיה בכלאים כדכתיב ³(כרמך) לא תזרע [כרמך] כלאים ²רבי יאשיה אומר גלעולם אינו חייב עד שיוזע חטא ושעורה וחרצן במפולת יד כרבי יהודה בן בתירא בדברי תורה דתניא רבי יהודה בן בתירא אומר ²אין דברי תורה מקבלין טומאה כי אתא זעירי אמר בטלוה למטילותא ואמרי לה בטלוה לנטילותא מאן דאמר בטלוה למטילותא כרבי יהודה בן בתירא מאן דאמר בטלוה לנטילותא כי הא ¹דרב חסדא לייט אמאן דמהדר אמיא בעידן צלותא: תנו רבנן בעל קרי שנתנו עליו תשעה קבין מים טהור נחום איש גם זו לחשה לרבי עקיבא ורבי עקיבא לחשה לבן עזאי וכן עזאי יצא ושנאה לתלמידיו בשוק פליגי בה תרי אמוראי במערבא רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא חד תני שנאה וחד תני לחשה מאן דתני שנאה משום בטול תורה ומשום בטול פריה ורביה ומאן דתני לחשה ישאל יהו תלמידו חכמים מצויים אצל נשותיהם כתרנגולים אמר רבי ינאי שמעתי שמקילין בה טובלי שחרין מה טיבן הא איהו דאמר בעל קרי אסור בדברי תורה הכי קאמר מה טיבן בארבעים סאה אפשר בתשעה קבין מה טיבן בטבילה אפשר בנתינה אמר רבי חנינא גדר גדול גדרו בה דתניא מעשה באחד שנתבץ אשה לדבר עבירה אמרה לו ריקא יש לך ארבעים סאה שאתה טובל בהן מיד פירש אמר להו רב הונא לרבנן רבותי מפני מה אתם מולולין בטבילה זו אי משום צינה אפשר במרחצאות אמר ליה רב חסדא ¹יוכי יש מבילה בחמין אמר ליה רב אדא בר אהבה קאי כוותך רבי זירא הוה יתיב באגנא דמיא בי מסותא אמר ליה לשמעיה זיל ואיייתי לי תשעה קבין ושדי עלואי אמר ליה רבי חייא בר אבא למה ליה למר כולי האי והא יתיב בגוויהו אמר ליה בארבעים סאה מה ²ארבעים סאה בטבילה ולא בנתינה אף ³תשעה קבין בנתינה ולא בטבילה רב נחמן תקן חצבא בת תשעה קבין כי אתא רב דימי אמר רבי עקיבא ורבי יהודה גלוסמרא אמרו לא שנו אלא לחולה לאונסו אבל לחולה המרגיל ארבעים סאה אמר רב יוסף אתבר חצביה דרב נחמן כי אתא רבין אמר ²באושא הוה עובדא בקילעא

במו' אהל שאל מקוה.

כב:

עין משפט
נר מצוה

בג א מיי פ"ד מהל' תפלה
הלכה ו:

ב' ב' מ"י פ"ב מהלכות
ק"ש הלכה ז' [טור
א"ח צ"י סוף סי' ע']:
בה ג' ד' מ"י פ"ד מהל'
תפלה הל' ט' סמוג עשין
י"ט עוש"ע א"ח סימן פא'
סעיף ב':

ב"ר ה' מ"י" וסמג שם טו"ש"ע
או"ח סימן עו סעיף ח:

שם מוש"ע א"ח סימן
עח:

רבינו חננאל

[illegible]

בן בתירא וכזעירי דאמר
בכטלוה לטבילות ואוקומה
אדאורייתא, דליכא טבילה
לבעל קרי ולמשמש מטתו
אלא לתרומה וקודש בלבד.

מיהו אשכחן דגדרו גדר
דהחמיר להן לטהר בנתינת
ט' קבין מים עליהם.

וכדורבא דאמר מדברי כולם
נלמד חולה המרגיל ט'

חולה המסתכן פטור מכלום
ההרי הוא כבעל קרי שאין
לו מים לטבול, וכמו
הדובין והמצורעין שאין
חוששין לא לטבילה ולא
לנתינת ט' קבין אלא

הקורין כדרך. וכיוצא בהן. וילדות שמתפללות
כל ברכות שהן. וכדרכן דאמר
נדה קוצה לה חייבות, והא
דבר חמיה כו'. והא דבר חמיה
כביל כל מעלי פסחא

[illegible][illegible]

מי שמתו פרק שלישי ברכות

וְנִחְזִי עוֹרָא הֵיבֵן תֵּקֵן. בַּהֲרַגָּה מִקְמוּמָא⁽⁹⁾ גִּבִּי שֶׁאֵר תִּקְנוֹת לֹא פִּרְיָן גִּמְרָא הֵכִי אֵלֶּה שֶׁאֵי הֵכָּה דְּדֵרֵךְ הֶרְגִּיל כֻּלָּ יוֹם הוּא עַל כֵּן אֵמֹר וְזוֹרִים: **וְלִיָּת הַלְבָתָא בּוֹתִיחָה.** לְעֻצְלָה כֻּלָּ יוֹם אֲרַבְעִים סָאָה אֵלֶּה אֲפִילוֹ לְאֲחֵרִים נִמִּי סָגִי בַּשָּׁעָה הַזֶּה אִי נִמִּי הֵכִי פִירוּשׁוֹ וְלִיָּת

בְּקִלְעָא דְרַב אוֹשְׁעִי
אָמַר לְהוּ לֹא שָׁנוּ אִם
לְחֹלָה לְאוֹנָסוֹ פְּטוּר מִ
חֲצִבְיָה דְרַב נְחֻמָּן מִבְּ

^(ט) **אלא** דכולי עלמא חוזר לראש.
וה"ה דהו"מ לאוקמא דכולי

עלמא אין חור לראש ומדלא מוקי הכי
ש"מ דהלכה דחור לראש וכן לקמן
(א) צהדיא אמר ר' אבהו חור לראש
ותימא צדמסכת ר"ה (דף נד:) ח"ר
יוחנן שמע תשע תקיעות צט' שעות
ציוס ילא אלמא תקיעות מטרופות
אע"ג דשהה כדי לעשות כולם וכן
במגילה (פ"ב ד' יח:) נמי דלמרינן
אמר רב אין הלכה כרבי מונא דלמר
אס שיה חור לראש דקאמר נקוט
דרב ציצי צידק ואומר השך מקוילי דיש
לחלק דשאי הכא דאין ראוי לקרות
וכן לקמן (ד' נד:) דרבי אבהו אול
בצנזאות המטופות דהמס כ"ע מודו
דחור לראש אבל היכא דגברא חזי כמו
מגילה ושופר כולי עלמא מודו דאינו
חור לראש אלא למקום שפסק ורבינו
יהודה פירש (א) דהכא לא מצי למימר
דכולי עלמא דאין חור לראש וצדשה
קמיפגלי דהא לכו"ע הוי גברא חזי
כיון דאינו חור לראש אבל ודאי
הו"מ למימר הכי הוה אמר ליה:
והא ובה רשעים תועבה. פ"י
דלוקא צמקוס שסיה יכול
להסתפק ומלתא שיש סס לואה:
אע"פ שהתפלל תפלתו תועבה.
והוי מעוות לא יוכל לתקן
ור"י פ"י דחזור ויטפלל:

ממתין עד שיבא המים. נמשך
על גבי קרקע או ע"ג
גגדים ואין שם טופח ע"מ להטפח
נמשמע לקמן (ד. ה.) כגון דעדיד
היך טיף שגלגלין מהרה פ"י
רבי יוסף ומיהו נראה אפילו
אם יש בהן טופח על מנת להטפח
ומותרין כיון דמדלוריהם אין
אסורין אלא כנגד העמוד בלבד ורצון
הוא לגזור וכיון שעמוד כבר נתפלתו
לא אטרוהו רצון לחזור נתפלה:
שייטין

עֲלוּאִי לֹא הָאִי וְלֹא הָאִי רַב חָמָא טְבִיל בְּמַעְלִי יוֹמָא
מִתְנִי' ^א הִיָּה עוֹמֵד בְּתַפְלָה וְנוֹכֵר שְׂהוּא יַעֲלֵה קֶר
 וְלִהְתַּכְסוֹת וּלְקִרוֹת עַד שֶׁלֹּא תִהְיֶה הִנָּן הַחֲמוּה יִצְחָק
 לֹא בְּמִים הָרַעִים וְלֹא ^ב בְּכַמֵּי הַמַּשְׁרָה עַד שִׁיטִּיל
גַּמ' ^ג ת"ר הִיָּה עוֹמֵד בְּתַפְלָה וְנוֹכֵר שְׂהוּא בְּעַל קֶר

בעל קרי אינו מפסיק ועולה אלא מגמגם וקורא ר
פסוקים תניא אידך יהיה עומד בתפלה וראה צוא
והתניא לצדדין ל"ק יהא דאפשר הא דלא אפשר
שחטא תפלתו תפלה מתקיף ליה רבא והא זבחה
שהתפלל תפלתו תועבה: ת"ר יהיה עומד בתפלה
ומתפלל להיכן חוזר רב חסדא ורב המנונא חד אמר ו

כִּי־סֵם הָיִיתָ חֹדֶר שְׁלֹשִׁי הַטֶּרְקִלִין שְׁקוּרִין פּוֹרְטִיגִ'יז בְּלַע"י: נִמְחָזֵק שֶׁבְּרִי וְנִמְאָדוּ כְּלוֹמֵר נוֹרָךְ לָנוּ עוֹד צוּ: וְהָא מִיפְּלִגִי רַב דִּימִי וְרִבִּין: דְּאָמַר מַר. גְּבִי עֶשֶׂר תַּקְנוֹת בִּצ"ק צִבְרָק אֲפִלְלוּתָא דְאִמּוּרָאִי הוּא דִּפְסָא רַבָּא אָמַר רַבָּא הִלְכָא וְכו'.

לַיְגִי אֶלְיָא דְרַבָּן. מִיּוֹ הַשְּׁמַח
 בְּרַבִּי יְהוּדָה בֶּן בְּמִירָא נִהְגִּין
 לְאָמַר כִּי נִחְמֵן לְעִיל וְכִי נִחְמֵן כִּי
 וְכִי נִחְמֵן הוּא: לְעִלְמֵהּ. לְעִסְקָהּ
 וְכִי נִחְמֵן אֲבָל לְלַמַּד לְאַחֲרֵיהֶם מ'
 הוּא: וְרַבִּי אֱלִיָּה מ' סָאֵה מ' מ'. מ'
 שֶׁהָיָה שְׂמֵרָה כָּל עֵינֵי שָׂדֶה וּלְקַמֵּן
 יִרְשָׁה לָהֶם. וְכִי נִחְמֵן וּגְזַר מִמֶּנּוּ
 אֶל פְּלִיגֵי אֶרֶץ שְׂמֵרָה בְּפִירְשָׁא דְמִלְחָמָה

ק"ל: אסיפא. דר' יהודה: ל"א אלא
 בקע. לא חיימא מימ דר' יהודה
 בשוורי ככלי אחא דאין כשר אלא
 סאה בקרקע ולקמן בעי א"כ מאי
 מי: אלא לאחרים מ' סאה. והכא
 אינן דלפני אחרים דר' חובת
 אלא לאחרים דמי: דנפול עינא. לאו
 קא אלא טבלתי במ' סאה: לא האי
 האי. לא הוצרכתי לא לזו ולא לזו
 לא ראיתי קרי: טבל. וזיך. רגיל
 ה לעשות כן דהו"ל ללמד אחרים
 תאר ימות השנה לא היה טובל אלא
 מן עליו ט' קצין: ולית הלכתא
 סיה. כ"י היכי דלעמא בנמיה
 אחרים ממי בנמיה אי ממי דקו"ל
 כרבי יהודה בן בתירא:

תני' לא יפסיק. תפלתו לגמרי
אלא יקרא כל זכרה וזכרה
ומר כל הזרות בקול: **נמים**
עשים. מים סרוחים: עד שיתן
יקן מים. ובגמרא (לקמן סה:) (ה) מפרש
ה מים רמי ואזיל ומפרש לה
סורי מחסרה והכי קתני לא יקרא
ל מי רגלים עד שיתן לחוק מים:
מה ירחיק מהם. ממי רגלים:
גמגום. במדנה: יתר מג'
פסוקים. כגון צדיק הכנסת

י אפסר לפחות כדמנן (מגילה פ"ג
(הקורא בצורה לא יפחות מ'ג'
וקים: והסניא ללדדיו. א"ס להלן עד
הא לאחוריו: דאפסר. לילך לפניו ילך
גיו עד שמהא לאחוריו: לא אפסר.
ן יש נהר לפניו מסתלק ללדדים:
דמר

א"ל רב פפא הוּב לי לדידי
(בר) שמואל תנינא במה
אלא הוּב לי לדידי לברוך
הוּב לי לדידי לברוך דליכא

בתנן וזילת הלכתא כוותיה:
 -למבול אם יכול לעלות
 ה במים ויקרא ולא יתכסה
 הן ומן הצואה ד' אמות:
 קורא בתורה וזוכר שהוא
 י לקרות בתורה יותר מג'
 ויזרקנה לאחוריו ד' אמות
 במקומו אמר רבה אע"פ
 רבא הואיל וחטא אע"פ
 סק עד שיכלו המים וחוור
 שפסק לימא בהא מיהפולגי
 מר

מסורת הש"ס

(ז) צ"ק פב, (ז) תוספתא פ"ב
(ח) ע"ש, (ג) [לעיל כא.],
(ט) ע' פירש"י לקמן כה: ד"ה
(י) המשרה, (ה) מגילה כו:
(יא) מוס' ערוצין סד. ד"ה
(יב) כ"א מאי תקנתא
(יג) ודלגל, (ח) ע' תוספות
(יד) קכז: ד"ה לגבזל,
(טו) ש"יך לדף כג.],

תורה אור השלם
זבח רשעים תועבה אף
בזמה יביאנו:
משלי כא כז

הגהות הב"ח

(א) במשנה רש"י ד"ה עד
ועין וכו' ובנו"מ פריך כחו:
(ב) תוס' ד"ה ועניו וכו'
הכנה מקומות. ג"כ צפוק
עין עומדין דף ל"ג גבי
בדלה פריך תמוהל נמי הכי
פריך לומר ג"כ כח"ס
ומסוקות נאס': ד"ה אל"ף
ו' וכן לקמן. ג"כ סוף דף
י"ח: (ז) ב"ח ורבינו יהודה
ידע. ג"כ עיין בצפר נחלה
י' סימן ו' אל"ף מהלל בצור
לדבריו אלו:

מוסף תוספות
ב' בתוס' ר"ש כתב, בכל
וכתא לא מביעא לך
זוהא הכי תקן לא הא
לך לקמן גבי סדר הבדלה
פי' שהוא דבר הרגיל בכל
ם ובכל מוצש' וכויע'
ייכי בהו. ב' בתוס' ר"ש
אבל לא כספר הישר
דלתפילה לא נהוג.
בתוס' ר"ש הוסיף, אבל
ינו מקום שיכול לתלות
הסתפק בדבר לא מקרי
זבח רשעים.

לעזי רש"י
ורטיג"ו [פורק"א].
בסדרה.

מִוֶּסֶף רַע"י
וּתְתִיךְ. קוֹלִי"ר בִּלְע"ז
אֵינוֹ יָתוּ לְמִרְחֹק אֵלָּא נֹפֵל
יִוֶּרֶד כְּגֵדוֹ (סִנְהֶדְרִין עז:).

יה עומד בתפלה ונוזכר שהוא בעל קרי לא נסיק. אמרי' עלה בתלמוד דין ישראל (פ"ג הלכה ה') תניא רבנים אבל בינו בין עצמו מפסיק וכו' איר ברם כר' יהודה אפי' ינו לבין עצמו איר מפסיק שאין לו מים לטבול אבל ש לו מים לטבול אפי' ר' יהודה מודה שהוא מפסיק: